הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרלז תרלח

הַשָּׁבִים, הוֹאִיל וְלֹא טָרַח בָּהּ וְלֹא הוֹצִיא עָלֶיהָ הוֹצָאוֹת (הגהות אשר״י פרק ב דסוכה (סי׳ טז)):

תרלח סֻכָּה וְנוֹיָהּ אֲסוּרִין כָּל שִׁבְעָה. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א [*] (א) [א]עֲצֵי סֻכָּה אֲסוּרִים כָּל (ב) שְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג, (ג) * בֵּין עֲצֵי דְּפָנוֹת בֵּין עֲצֵי סְכָךְ, (וַאֲפִלּוּ קִיסָם לַחֲצֹץ בּוֹ שִׁנָּיו, אָסוּר) (מהרי״ל (מנהגים)), וְאֵין (ד) נְאוֹתִין מֻהָּן לְדָבָר אַחֵר [ב]כָּל שְׁמוֹנַת הַיָּמִים, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כֻּלּוֹ הַסֻּכָּה מֻקְצֶה עַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְהוֹאִיל וְהֻקְצָה לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁל שְׁבִיעִי, הֻקְצָה לְכָל הַיּוֹם*). הַגָּהּ: (ה) וַאֲפִלּוּ נָפְלָה הַסֻּכָּה, אֲסוּרִים. (ו) וְלֹא מְהַנֵּי בָּהּ (ף) תְּנַאי (טור) (ז) אֲבָל * עֲצִים (ג) הַסְּמוּכִים לַסֻּכָּה, מֻתָּרִים. (ח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תקי״ח סָעִיף ח׳. * [ג]וְאִם אַחַר שֶׁעָשָׂה הַשָּׁעוּר

א בְּרַיְיתָא סֻכָּה ט׳ (ע״א). ב בִּיצָה ל׳ (ע״ב). * (פְּרוּשׁ הַשְּׁמִינִי, וּבְחוּץ לָאָרֶץ גַּם בְּתִשְׁיעִי אָסוּר מִשּׁוּם סְפֵק שְׁמִינִי). ג הָרַ״ן בְּפֶרֶק ד׳ דְּבֵיצָה (י״ח ד״ה ועצי).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו״ע] **עֲצֵי סֻכָּה כו׳.** וְעַיֵּן בְּרַכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם מַהֲרַ״י מוּלְכוֹ, מִי שֶׁהֶחֱלִיף סֻכָּה בְּסֻכָּה לֹא פָּקַע קְדֻשָּׁתוֹ הָרִאשׁוֹנָה, וּרְאָיָה מִסִּימָן תרס״ה (ס״ב) הַפְּרִישׁ שִׁבְעָה אֻתְרוֹגִים, דְּמִשְּׁמַע דַּוְקָא הִפְרִישׁ דְּהָוֵי כְּהִתְנָה. וְסֻכָּה הַשֵּׁנִית, אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְשֵׁם סֻכָּה, חָלָה קְדֻשָּׁה גַּם עָלֶיהָ, וְאִם לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ, אֶלָּא שֶׁאָמַר זוֹ חִלּוּפַת זוֹ, לֹא חָלָה עָלֶיהָ קְדֻשָּׁה, שְׁנִגְמְרָה, אֲסוּרִים, דְּלֹא גָּרַע מִנּוֹי סֻכָּה, אֶלָּא אִם כֵּן הִתְנָה. יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (ביצה פ״ד סי׳ ג), וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א):

בַּאֵר הַיטֵב

אֵינוֹ שָׁם, אֲבָל בְּשָׁעָה שֶׁהוּא שָׁם, אֲפָשָׁר דְּקַיָּיד עָלָיו שֶׁלֹּא יִרְאֶה חֲבֵרוֹ עַסְקָיו וַאֲכִילָתוֹ בְּלִי יְדִיעָתוֹ, וְזֶה דָּבָר מֻכָּרָח מִצַּד הַבְּרָיָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

א (ף) **תְּנַאי.** כֵּיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר לְטֹל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, מִשּׁוּם דְּקָא סָתַר אֲהֶלָא, וְאֵיתְקְצֵי לְכָלֵי שִׁבְעָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנוֹי סֻכָּה דִּבְסָעִיף ב׳ דְּמְהַנֵּי תְּנַאי, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן): (ז) **הַסְּמוּכִים.** וְאִם סָמַךְ עֵצִים לַסֻּכָּה כְּדֵי לְעַבּוֹתָהּ, אֲפִלּוּ אַחַר

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **בֵּין עֲצֵי דְּפָנוֹת בֵּין עֲצֵי סְכָךְ.** דַּע דְּדַעַת הָרֹאשׁ״ש (פ״א סי׳ יג) וְהָעִתּוּרִים, הַטּוּר, דְּבֵעֲצֵי דְּפָנוֹת לַיְיקָא אִסּוּרָא כְּלָל, דְּהַקְּרָא קָאֵי רַק עַל הַסְּכָךְ. אָכֵן **הַמְחַבֵּר סָתַם לְדִינָא כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם** (פ״ו הט״ז) **דְּעֲצֵי דְּפָנוֹת גַּם כֵּן אֲסוּרִים,** דִּדְפָנוֹת צְרִיכוֹת לָהּ, דְּאִי לָאו דְּפָנוֹת לֹא קָיְמָא הַסֻּכָּה. **אָכֵן נָחְלְקוּ בְּפֵרוּשׁוֹ, דְּדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף** (ד״ה עצי הסכך) **דְּלְהָרַמְבַּ״ם אסורו הוא ב[רק מִדְּרַבָּנָן, וְכֵן כָּתַב הַטּ״ז** (סק״א), **אָכֵן הַבַּ״ח** (ס״א) **וְעוֹד כְּמָה אַחֲרוֹנִים סוֹבְרִים דְּלְהָרַמְבַּ״ם הוּא אָסוּר דְּאוֹרַיְיתָא,** וְכֵן מִן הָרַ״ן (ביצה יז. ד״ה ועצי) מַשְׁמַע דְּסִבְרָא לָהּ דְּהָוֵי דְּאוֹרַיְיתָא. וְעַיֵּן בְּעִטּוּר דְּהֵבִיא גַּם כֵּן הָרְאָיָה מִן דַּף ר׳ (ע״ב), שֶׁאָמְרוּ שָׁם דְּלָמָא מִן הַצַּד, וּלְפִי פְּרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה דלמא) דְּהֵיכִינוּ מִן הַצַּד שֶׁל הַדְּפָנוֹת, וּבְוַדַּאי דְּפָנוֹת לֹא גְּרִיעָא מִן נוֹי שֶׁלָּהֶן, עַיֵּן שָׁם. אָכֵן מִסְתַּפֵּק, דִּלְמָא הַפְּרוּשׁ שָׁם בַּגְּמָרָא מִן הַצַּד שֶׁל סְכָךְ:

* **עֲצִים הַסְּמוּכִים לַסֻּכָּה.** וְאִם הוֹסִיף בִּסְכָךְ עַד שֶׁאֵין גְּשָׁמִים יוֹרְדִים לְתוֹכָהּ, דִּיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּסִפּוֹלָה כִּסְכִיכִין תרל״א בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳, נְהֵי דַּאֲפִלּוּ הָכִי כָּל הַסְּכָךְ אָסוּר בַּהֲנָאָה לְדִבְרֵיהֶם כָּל שִׁבְעָה עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן, וְעוֹד דְּאֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁעֵר בְּאֹמֶד יָפֶה מַה שֶּׁשִּׁיֵּךְ לִסְכָךְ, מִכָּל מָקוֹם אִם רוֹצֶה לְטֹל בְּיוֹם טוֹב עַל יְדֵי עִכּוּ״ם, לְהַכְשִׁיר הַסֻּכָּה שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מְעֻבָּה כָּל כָּךְ, שָׁרֵי, דְּהוּא שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת בִּמְקוֹם מִצְוָה, דִּלְא הָוֵי סְתִירַת אֹהֶל רַק מִדְּרַבָּנָן [פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ב)]:

* **וְאִם אַחַר שֶׁעָשָׂה הַשָּׁעוּר וכו׳ אַרְבַּעְתָּן סְתָם (לֹא מִיתְסָרָא) [בֶּן אֲסוּרוֹת].** עַיֵּן בְּחִדּוּשַׁי אֲנָשַׁי שֵׁם (אות א) דְּמִצַּדָּד לוֹמַר דְּהַרַ״ן (שם) סוֹבַר גַּם כֵּן בְּהַתּוֹסְפוֹת (ל: ד״ה אבל), דְּדַוְקָא כְּדֵי הַכְשֵׁר סֻכָּה הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְהַיְתֵר מִזֶּה הוּא מִדְּרַבָּנָן, וְכֵנָתָּ הָרַ״ן גַּם כֵּן לְעִנְיַן אַרְבַּעְתָּן, (דְּעֵל) [דְּעַד] כְּדֵי שִׁעוּר הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְהַיְתֵר מִזֶּה הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן. וְלַעֲנִיוּת דַּעְתִּי לֹא נִהְיְרָא כְּלָל, וְדִבְרֵי הָרַ״ן הוּא כְּעֵין מַה שֶּׁאָמְרוּ בְּשַׁבָּת קל״ג (ע״ב) בְּעִנְיַן מִילָה, כָּל זְמַן שֶׁעוֹסֵק בְּמִילָה חוֹזֵר בֵּין עַל צִיצִין הַמְעֻכָּבִין בֵּין עַל צִיצִין שֶׁאֵין מְעֻכָּבִין, וְהַטַּעַם דְּכֻלָּהּ חֲדָא מִלְתָא הוּא כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (שם ד״ה כל זמן), וּלְאַחַר שֶׁפָּרַשׁ אֵינוֹ חוֹזֵר עַל צִיצִין שֶׁאֵין מְעֻכָּבִין, וְלָכֵן אָמַר, אִם אַחַר שֶׁעָשָׂה וכו׳ הוֹסִיף דָּפֶן, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלְאַחַר שֶׁגָּמַר שִׁעוּר הַכָּשֵׁר סֻכָּה נִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת עוֹד דָּפֶן רְבִיעִי, הוּא מִלְתָא בְּאַנְפֵּי נַפְשֵׁהּ, אֲבָל אִם עָשָׂה אַרְבַּעְתָּן, רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בֵּינְתַיִם, נֶחְשְׁבוּ כָּל הָאַרְבָּעָה בִּכְלָל סֻכָּה וְכָלָן הֵן מִן הַתּוֹרָה. וּלְכָאוֹרָה יֵשׁ לוֹמַר דְּלְהַכִּי לֹא אָמַר כָּרַבֵּנוּ תָּם דְּרַק כְּדֵי הַכְשֵׁר סֻכָּה (כָּשֵׁר) [אָסוּר], דְּמַאן מַפֵּיס דְּאֵלּוּ הֵן בִּכְלַל סֻכָּה וְאֵלּוּ הֵן בִּכְלַל יָתֵר, אֵימָא אִיפְּכָא. וְיוֹתֵר נִרְאֶה לִי דְּגַם הוּא סְבִירָא לַהּ כְּרַבֵּנוּ תָּם, אֶלָּא מִפְּרָשׁ דְּבְרֵי רַבֵּנוּ תָּם דְּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמִתְּחִלָּה עָשָׂה כְּדֵי הַכְשֵׁר וְאַחַר כָּךְ הוֹסִיף, אֲבָל אִם עָשָׂה כָּל הַדְּפָנוֹת זֶה אַחַר זֶה כְּסִדְרָן, הֵם שָׁווֹת כֻּלָּם כְּאֶחָד לְדִינָא. וּלְכָאוֹרָה הָעִתּוּרִים בֵּית יוֹסֵף בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּבְרֵי הָרַ״ן, אַף דִּבְהַתּוֹסְפוֹת (שם) וְהָרֹאשׁ״ש (שם) הַזְּכִיר שִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם, מִשּׁוּם דְּהָרַ״ן מְפָרֵשׁ דִּבְרֵי רַבֵּנוּ תָּם, דְּלְרַבֵּנוּ תָּם אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מִכְּדֵי הַכְשֵׁר אָסוּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הִיא כְּקַרְקַע, (כה) מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא לֹא קַיְימָא הַסֻּכָּה בְּקַרְקַע דְּרַאוּבֵן, אִם כֵּן לֹא גְּזַל אֶלָּא הָעֵצִים וְלֹא הַקַּרְקַע, וְהָוֵי גְּזוּלָה:

א (א) **עֲצֵי סֻכָּה וכו׳.** דִּכְתִיב (ויקרא כג לד) ׳חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַה׳׳, כְּשֵׁם שֶׁחָל שֵׁם שָׁמַיִם עַל הַחֲגִיגָה כָּךְ חָל שֵׁם שָׁמַיִם עַל הַסֻּכָּה. וַאֲפִלּוּ (ף) עֲשָׂה סֻכָּה אַחֶרֶת בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְאֵינוֹ צָרִיךְ לָרִאשׁוֹנָה, אֲפִלּוּ הָכִי עֲצֵיהָ אֲסוּרִים בַּהֲנָאָה: **(ב) שְׁמוֹנַת.** וּלְרִידָיו (ג) **גַּם בְּתִשְׁיעִי,** שֶׁהֲרֵי בִּשְׁמוֹנָה עֲדַיִן מֻחְזָב לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה, וְכֵיוָן דְּאִתְקְצֵאי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אִתְקְצֵאי לְכָלֵי יוֹמָא. וְאִם חָל שַׁבָּת אַחַר יוֹם טוֹב, נוֹהֲגִין שֶׁלֹּא לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ גַּם בְּשַׁבָּת, דְּהָוֵי כְּמֻכִּין מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת: **(ג) בֵּין עֲצֵי דְּפָנוֹת וכו׳.** וְאֵין נִפְקָא מִינַּהּ בֵּין סֻכָּה חֲדָשָׁה וּבֵין יְשָׁנָה, (ד) כָּל שֶׁפִּכְּפוּהָ לְשֵׁם חַג. אֲבָל הַיּוֹשֵׁב בְּסֻכַּת רוֹעִים וּבָרְגָנִין וְקַיְצִין, הֲרֵי הִיא כְּסֻכָּה דְּעִלְמָא, שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁנִּכְנַס זֶה וְאוֹכֵל שָׁם פְּתוֹ לֹא נִתְקַדְּשָׁה: **(ד) נְאוֹתִין.** הַיְינוּ (ל) דָּרֵךְ בְּטוּל, שֶׁבָּזֶה תִּבָּטֵל קְדֻשָּׁתָהּ, אֲבָל בְּעוֹד שֶׁהִיא קַיֶּמֶת, אֵין אִסּוּר הֲנָאָה מִמֶּנָּה, כְּגוֹן לִסְמֹךְ עָלֶיהָ אוֹ לְהַנִּיחַ עָלֶיהָ שׁוּם דָּבָר, כֵּיוָן שֶׁעַדַיִן קְדֻשָּׁתָהּ עָלֶיהָ: **(ה) וַאֲפִלּוּ נָפְלָה הַסֻּכָּה וכו׳.** הַיְינוּ (ס) דַּאֲפִלּוּ לְהַפּוֹסְקִים דְּסָבְרֵי דִּמְן הַתּוֹרָה אֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא בְּעוֹדָהּ קַיֶּמֶת, מִדְּרַבָּנָן מִיהָא אָסוּר לֵהָנוֹת מִמֶּנָּה (ו) מִטַּעַם מֻקְצֶה, דְּאִתְקְצֵאי (ז) בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁל תְּחִלַּת הֶחָג: **(ו) וְלֹא מְהַנֵּי בָּהּ תְּנַאי.** אַף אִם אָמַר אֵינִי בּוֹדֵל כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, כֵּיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר לְטֹל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (מ) מִשּׁוּם דְּקָא סָתַר אֲהֶלָא, וְאִתְקְצֵי לְכָלֵי שִׁבְעָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנוֹי סֻכָּה בְּסָעִיף ב׳ דְּמְהַנֵּי תְּנַאי. וְדַע דְּהָא דְּמַשְׁמַע מִסְתִּימַת רַמ״א דְּלֹא מְהַנֵּי תְּנַאי בְּשׁוּם גַּוְנָא, וַאֲפִלּוּ נָפְלוּ, הַיְינוּ דַּוְקָא בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים, (ט) אֲבָל בִּשְׁמִינִי שֶׁלּוֹ דְּאִסּוּרוֹ הוּא רַק מִשּׁוּם מֻקְצֶה, מְהַנֵּי תְּנַאי לְכְשֶׁיִּפְּלוּ שֶׁיָּכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן: **(ז) אֲבָל עֵצִים הַסְּמוּכִים וכו׳.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תקי״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ל״ט, שָׁם בְּאַרְנוּ כָּל פְּרָטֵי דִּין זֶה: **(ח) וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תקי״ח סָעִיף ח׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מְבֹאָר בְּהַגָּ״ה, דְּאִם זָרַק חֲבִילוֹת עַל הַסְּכָךְ, דְּאֵינָן בְּטֵלוֹת לְגַבֵּי הַסְּכָךְ, וְהוּא הַדִּין הָכָא בְּסֻכָּה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) וַאֲפִלּוּ אִם שְׁמָעוֹן הִשְׁאִילוֹ הַקַּרְקַע לִרְאוּבֵן לְהַעֲמִיד שָׁם סֻכָּתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין הַקַּרְקַע עוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת רְאוּבֵן, דַּהֲרֵי אֵינָהּ רַק לְשִׁבְעַת יָמִים, [כֵּן מְצַדֵּד א]הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְכֵן כָּתַב הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ח):

א (ף) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה עצי הסכך) בְּשֵׁם אֲרְחוֹת חַיִּים (סי׳ מא): **(ג)** חַיֵּי אָדָם (כלל קמו סמ״ה): **(ד)** עַבְנֵי הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א (שער ב סי׳ ח). **אָכֵן דִּבְרָיו לְכְאוֹרָה קָצַת סוֹתְרִים, שְׁמִתְּחִלָּה דִּבְרָיו שָׁכַתַב בַּעֲשׂוּיָה לְשֵׁם חַג, מַשְׁמַע שֶׁבַּעֲשׂוּיָה לְצֵל אַפְלוּ אִם יָשַׁב בָּהּ בְּמֶה יָמִים לֹא נִתְקַדְּשָׁה עַל יְדֵי זֶה, וּדְלֹא כְּדַעַת רַבֵּנוּ יְרוּחָם** (נתיב ח ח״ב) הַמּוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳, **וּמִסּוֹף דִּבְרָיו שֶׁכָּתַב שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁנִּכְנַס זֶה וכו׳, מַשְׁמַע שֶׁאִם יֵשׁ לוֹ סֻכָּה שֶׁעֲשׂוּיָה בַּקַּיִץ לְצֵל וְהוּא יוֹשֵׁב בָּהּ בְּחַג הַסְּכוֹת (דְּכִשְׁרָה**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הַרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ח) כתב דאם ראובן בנה סוכתו על קרקע של שמעון מדעתו, שהשאיל לו את הקרקע לשבעת ימי החג, אין הסוכה נגזלת לפי שכל שבעת ימי החג הקרקע של ראובן, וסוכתו עומדת בחזקתו אף לאחר שגזלה שמעון ממנו.

ב] וכן כתב בשו״ע הרב (ס״ב) וזה לשונו: ומדברי סופרים אסור להסתפק אפילו מעצי הדפנות, ואף על פי שהדפנות אינן עיקר הסוכה מכל מקום הואיל והוקצו למצות סוכה חל עליהם קדושת סוכה להאסר בהנאה כמותה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַצָּרִיךְ מִן הַדְּפָנוֹת וְנִשְׁלַם הֶכְשֵׁר סֻכָּה הוֹסִיף דֹּפֶן, לֹא מִיתְסָרָא, אֲבָל אִם עָשָׂה אַרְבַּעְתָּן * סְתָם, כֻּלָּן אֲסוּרוֹת וּמְקֻצּוֹת. הַגָּהּ: וְכָל זֶה לֹא מַיְירֵי (ט) אֶלָּא בְּסֻכָּה שֶׁיָּשַׁב בָּהּ פַּעַם אַחַת, * אֲבָל אִם הִזְמִינָהּ לְסֻכָּה וְלֹא יָשַׁב בָּהּ, * לֹא נֶאֶסְרָה, * דְּהַזְמָנָה לָאו (ג) [ג] מִלְּתָא הִיא (הגהות אשר"י פרק המביא (מיהׄ פ"ד סי' ג)):

ב [ד]וְכֵן (ז) [ד] **אֲכָלִים וּמַשְׁקִים** (י) **שֶׁתּוֹלִין בַּסֻּכָּה** (יא) **כְּדֵי לְנָאוֹתָהּ,** (יב) * **אָסוּר לְהִסְתַּפֵּק מֵהֶם * כָּל שְׁמוֹנָה,** (יג) **אֲפִלּוּ נָפְלוּ.** (יד) *(וּבְיוֹם טוֹב וְשַׁבָּת (טו) אָסוּר לְטַלְטְלָם, (ה) * דְּמֻקְצִים הֵם) (טור). **וְאִם הִתְנָה עֲלֵיהֶם** (טז) **בְּשָׁעָה שֶׁתִּלָּאֵם,** [ה]**וְאָמַר אֵינִי בּוֹדֵל מֵהֶן** (יז) **כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת** (יח) (שֶׁל שְׁמוֹנָה יָמִים)

ד בְּרִיתָא בִּיצָה ל' (ע"ב).
ה אוֹקִימְתָא דְּאַבַּיֵי וְרָבָא שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) **מִלְּתָא הִיא.** וְקָשֶׁה, דִּבְסִימָן מ"ב סָעִיף ג' כָּתַב דְּהַזְמָנָה לְגוּפָהּ הַקְּדֻשָּׁה מִלְּתָא הִיא. וְיֵשׁ לוֹמַר דְּתִשְׁמִישֵׁי מִצְוָה קִילֵי טְפֵי. וְנִרְאֶה לִי דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ סֻכָּה בִּנְוִיָּה מִשָּׁנָה לְשָׁנָה, מִכָּל מָקוֹם אֵינָהּ אֲסוּרָה עַד שֶׁיָּשַׁב בָּהּ בְּחָג, אַף עַל פִּי דִּכְבָר יָשַׁב בָּהּ בַּשָּׁנָה שֶׁעָבְרָה, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁעָבַר הֶחָג בְּטֵלָה קְדֻשָּׁתָהּ, וְצָרִיךְ מַעֲשֶׂה אַחַר שֶׁתָּחוּל קְדֻשָּׁתָהּ. מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק ב. ג): **ב (ז) אֲכָלִים.** וְאִם יוֹדֵעַ שֶׁהַיְלָדִים יֹאכְלוּ מֵהֶם, מוּתָּר שֶׁלֹּא לְתָלוֹתָם, סֵפֶר חֲסִידִים סִימָן רס"ג. וְלִי נִרְאֶה דְּיֵתָנֶה עֲלֵיהֶן. מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק). וּבְלִבַּד שֶׁלֹּא יִנָּתְקוּ הַחוּטִים: (ה) **דְּמֻקְצִים.** דְּבַמֻּקְצֶה לְמִצְוָתוֹ אֲפִלּוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁמְּעוֹן מוֹדֶה דְּאָסוּר:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דְּהַזְמָנָה לָאו מִילְּתָא הִיא, עַיֵּן שָׁם: **[ג] מִלְּתָא הִיא.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"ע) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם מֹהַרַ"י מוּלְכּוֹ, שֶׁדִּבְרֵי סֻכָּה מְיֻחָדִת, אָסוּר לְהָנוֹת בְּכָל הַשָּׁנָה. וְכָתַב הַבִּרְכֵי יוֹסֵף עַל זֶה, אֲבָל רָאִיתִי לְהַמְּגֵן אַבְרָהָם דְּסָבַר לְהַפֵּךְ וְכוּ', מַשְׁמַע דְּמִסְכִּים לְהַמְּגֵן אַבְרָהָם. וַאֲנִי לְדִירִין פְּשִׁיטָא שֶׁאֵין בֵּית מִחוּשׁ, דְּיֵרִין שְׁנוֹהֲגִים הֵתֵר, כָּל קְדֻשָּׁה דִּבְיָמִי הֶחָג אַדְּעִתָּא דְּמִנְהָגָא הִיא שֶׁתַּחֲזֹר לְהֶתֵּרָא, וּכְהַתְנָה בְּפֵרוּשׁ דָּמֵי. וּמִכָּל מָקוֹם מַה שֶּׁכָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם שֶׁצָּרִיךְ מַעֲשֶׂה אַחַר שֶׁתָּחוּל קְדֻשָּׁתָהּ, צָרִיךְ עַיִּין, דְּאַפְשָׁר אַף בְּלֹא מַעֲשֶׂה חֻלָּה הַקְּדֻשָּׁה כְּשֶׁמַּגִּיעַ הֶחָג, דְּאֵין זֶה דּוֹמֶה לְהַזְמָנָה, דְּהָכָא לֹא פָּקַע הַקְּדֻשָּׁה לְגַמְרֵי, רַק עַל דֶּרֶךְ תְּנַאי לְבַד. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) שֶׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַמְּגֵן אַבְרָהָם שֶׁצָּרִיךְ עַיִּין, וְאֶפְשָׁר כַּוָּנָתוֹ לְמַה שֶּׁכָּתַב בְּכַוָּנוֹת הֶחָג דְּבָעִינַן שֶׁיְּהֵא מִן הַמֻּבְחָר לְהַתְנוֹת עֲלֵיהֶן, וְהָכָא שֶׁמַּגִּיעַ זְמַן הֶחָג וְהוּא עֲדַיִן בְּסֻכָּתוֹ, אֵין לוֹ לְהַתְנוֹת עֲלֵיהֶן, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין לוֹ לְהַתְנוֹת עַל הַקְּדֻשָּׁה שֶׁבְּסֻכָּתוֹ, וְצָרִיךְ עַיִּין בְּכָל זֶה. וְעַיֵּן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ב) בְּסִפְקוֹ עַל גַּבֵּי פְּצִימִים, וְהָיָה שָׁם אִשָּׁפּוֹל עֲנָבִים שֶׁהָיָה מְדֻלֶּה עַל גַּבֵּי פְּצִימִים, וְנִשְׁאַר הָאִשָּׁפּוֹל תָּלוּי בְּסִפְקוֹ מְחֻבָּר לְגֶפֶן וּמְסֻלָּק נוֹי לְסֻכָּה וּבָטֵל לְגַבֵּהּ וְחִלָּה עָלָיו קְדֻשַּׁת נוֹי סֻכָּה, כָּתַב מַחֲזִיק בְּרָכָה שֶׁיֵּשׁ מִי שֶׁסָּבַר דְּלֹא מְהַנֵּי תְּנַאי בָּזֶה, וּבְסֵפֶר יַד אֱלִיָּהוּ דַּף צ"ט מַסִּיק, כַּיָּוֹן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּמִצְוָה. עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק לח): **(ט) אֶלָּא בְּסֻכָּה שֶׁיָּשַׁב בָּהּ פַּעַם אַחַת.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) (י) שֶׁאֲפִלּוּ לֹא נַעֲשֵׂית לְשֵׁם סֻכָּה, דְּהַיְינוּ שֶׁהָיְתָה עֲשׂוּיָה לְצֵל, כֵּיוָן דְּמִדִּינָא סֻכָּה כְּשֵׁרָה הִיא וְיָשַׁב בָּהּ פַּעַם אַחַת, אֲסוּרָה שׁוּב כָּל יְמֵי הֶחָג. וְנִרְאֶה לִי דְּמַיְירֵי (יא) שֶׁהִזְמִינָהּ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם סֻכַּת הֶחָג, אוֹ שֶׁבְּעֵת שֶׁיָּשַׁב בָּהּ הָיָה (יב) דַּעְתּוֹ לֵישֵׁב בָּהּ כָּל יְמֵי הֶחָג, הָא לָאו הָכִי, לֹא נִתְקַדְּשָׁה בְּפַעַם אַחַת לִהְיוֹת שֵׁם סֻכַּת הֶחָג עָלֶיהָ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה בְּסָעִיף קָטָן ג'. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ סֻכָּה בִּנְוִיָּה מִשָּׁנָה לְשָׁנָה, מִכָּל מָקוֹם אֵינָהּ אֲסוּרָה עַד שֶׁיָּשַׁב בָּהּ בֶּחָג, אַף עַל גַּב דִּכְבָר יָשַׁב בָּהּ בַּשָּׁנָה שֶׁעָבְרָה, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁעָבַר הֶחָג בְּטֵלָה קְדֻשָּׁתָהּ, וְצָרִיךְ מַעֲשֶׂה אַחַר שֶׁתָּחוּל קְדֻשָּׁתָהּ, [א]כֵּן כָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם (שם). (יג) וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּפַקְפְּקִין בָּזֶה, וְטוֹב לְהַחְמִיר: **ב (י) שֶׁתּוֹלִין בַּסֻּכָּה וְכוּ'.** בֵּין שֶׁתְּלוּיִין בַּסְּכָךְ (יד) וּבֵין שֶׁתְּלוּיִין בַּדְּפָנוֹת: **(יא) כְּדֵי לְנָאוֹתָהּ.** וְאִם יוֹדֵעַ שֶׁהַיְלָדִים יֹאכְלוּ מֵהֶם, מוּתָּר שֶׁלֹּא לְתָלוֹתָם, שֶׁיִּנָּתְקוּ הַחוּטִים וְיָבוֹאוּ לִידֵי חִלּוּל שַׁבָּת, וְגַם שֶׁמָּא יָבֹאוּ לֶאֱכָלָם. אָכֵן אִם יָכוֹל לְתָלוֹתָם בְּגֹבַהּ שֶׁלֹּא יוּכְלוּ הַיְלָדִים לְהַגִּיעַ לָשֶׁם, אוֹ שֶׁאֵין לוֹ יְלָדִים, מִצְוָה לְתָלוֹת נוֹי סֻכָּה [אַלְיָה רַבָּה (סק"י) בְּשֵׁם סֵפֶר חֲסִידִים רס"ג]. גַּם בְּשֻׁלְחָ"ה (נר מצוה סי' ד) כָּתַב דְּרָאוּי לְיַפּוֹת הַסֻּכָּה בְּקִרְמִין וּסְדִינִין וְלִתְלוֹת בָּהּ פֵּרוֹת חֲשׁוּבִין: **(יב) אָסוּר לְהִסְתַּפֵּק מֵהֶם.** דִּבְזוּי (טו) הוּא לְהַמְּצָוָה כְּשֶׁמִּסְתַּפֵּק מֵהֶם: **(יג) אֲפִלּוּ נָפְלוּ.** דְּכֵיוָן (טז) דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת אִתְקְצָאֵי לְכָל הַיּוֹם טוֹב. (יז) וַאֲפִלּוּ נָפְלוּ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אֲסוּרִין: **(יד) וּבְיוֹם טוֹב וְשַׁבָּת כו'.** אֲבָל בְּחֹל הַמּוֹעֵד לֹא שַׁיָּךְ אִסּוּר טִלְטוּל, וְעַל כֵּן אִם נָפְלוּ מֻתָּר לְטַלְטְלָן וּלְהַחֲזִירָן לִמְקוֹמָן [טור]: **(טו) אָסוּר לְטַלְטְלָם וְכוּ'.** הֵינוּ אֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּתִּירִין לְעֵיל בְּסִימָן תצ"ה (ס"ד) מֻקְצֶה בְּיוֹם טוֹב כְּמוֹ בְּשַׁבָּת, בְּמֻקְצֶה כָּזֶה לְכוּלֵי עָלְמָא אָסוּר, (יח) דְּהָקְצוּ לְמִצְוָתָן: **(טז) בְּשָׁעָה שֶׁתִּלָּאֵם.** בָּא (יט) לְאַפּוֹקֵי, דְּלֹא נִימָא דְּזָקָא סָמוּךְ לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת: **(יז) כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת.** דְּיֵשׁ (כ) תְּחִלַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְיֵשׁ סוֹף בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּבְעִינַן שֶׁלֹּא יִבְדֹּל מֵהֶן כָּל זְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: **(יח) שֶׁל שְׁמוֹנָה יָמִים.** פֵּרוּשׁ לְאַפּוֹקֵי (כא) כְּשֶׁאָמַר אֵינִי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) הִנֵּה בָּעֶצֶם דִּין זֶה נִסְתַּפֵּק הַבַּיִת יוֹסֵף לְעֵיל בְּסִימָן תקי"ח (ד"ה הערשה סוכה), אַךְ הַמְּגֵן אַבְרָהָם הֵבִיא בְּעִנְיָנֵנוּ דִּין זֶה בִּפְשִׁיטוּת בְּשֵׁם ר"י: **(יא)** דַּהֲלֹא מִדִּמֵּינָן לְדִינָא דְּהַזְמָנָה, וּבְהַזְמָנָה קַיְימָא לַן לְעֵיל בְּסִימָן מ"ב (ס"ג) דְּצֹר בֵּיהּ וְלֹא אִזְמְנֵיהּ לָאו מִלְּתָא הִיא: **(יב)** דְּלְעֵיל קַיְימָא לַן שָׁם (משנ"ב ס"ק כד), דְּאִם בְּעֵת שֶׁצָּר פַּעַם אַחַת הָיָה דַּעְתּוֹ לֵישֵׁב בָּהּ כָּל יְמֵי הֶחָג, נֶחְשָׁב זֶה כְּאִלּוּ הָיָה הִזְמִינָהּ גַּם כֵּן: **(יג)** עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ג) וּבְכוּרֵי יַעֲקֹב (סק"ח): **ב (יד)** גְּמָרָא דַּף י' (ע"ב): **(טו)** גְּמָרָא שָׁבָּת דַּף כ"ב (ע"א): **(מו)** תּוֹסְפוֹת שָׁם (ד"ה סוכה): **(יז)** הָרא"ש בְּתְשׁוּבָה (כלל כד סי' ט), וּמוּבָא בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א: **(יח)** יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (ביצה פ"ד סי' ד) וּמְגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְהַגְּרַ"א: **(יט)** כֵּן מוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש אבל אם אמרו): **(כ)** עַיֵּן שַׁבָּת ל"ד עַמּוּד ב': **(כא)** כֵּן מוּכָח בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁמְּפֹרָשׁ בָּזֶה דִּבְרֵי רַמְבַּ"ן (שבת מה. ד"ה והאי) שֶׁהוּא

בֵּאוּר הַלָּכָה

עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן, וְאִיהוּ סְבִירָא לַהּ דְּלֹא מִיתְסָרָא כְּלָל, וּבָזֶה סְבִירָא לַהּ לְהַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה עצי הסכך) כְּהָרַ"ן:

* **סְתָם. נִרְאֶה לִי דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר, לְאַפּוֹקֵי אִם פֵּרֵשׁ דְּאִלּוּ עוֹשֶׂה לְשֵׁם סֻכָּה וְאִלּוּ לְהוֹסִפָה בְּעִלְמָא:**
* **אֲבָל אִם הִזְמִינָהּ לְסֻכָּה. וְאֲפִלּוּ אִם עָשָׂאָהּ לְשֵׁם סֻכָּה,** וְכַנַּ"ל בְּסִימָן מ"ב בְּדִינֵי הַזְמָנָה, עַיֵּן שָׁם:
* **לֹא נֶאֶסְרָה.** נִרְאֶה לִי דְּלֹא אֲמְרָה אֶלָּא לְעִנְיַן קְדֻשַּׁת הֶחָג שֶׁחָל עַל הַסְּכָךְ, הוּא דְּבָעִינַן יָשַׁב בָּהּ בֶּחָג, **אֲבָל מִשּׁוּם מִקְצָה דְּסְתִירַת אֹהֶל דְּאָסוּר בְּכָל יוֹם טוֹב, הֵרִי לֹא תָלֵי בְּיֵשֵׁב בָּהּ לְגַמְרֵי, אֶלָּא דְּאִינָהּ אֲסוּרָה רַק בְּיוֹם טוֹב, וּבְחֹל הַמּוֹעֵד שָׁרֵי כְּהַאי גַּוְנָא** [מוֹר וּקְצִיעָה]:
* **דְּהַזְמָנָה לָאו מִלְּתָא הִיא.** וְצָרִיךְ עַיִּין, אִי הָכֵי אֲפִלּוּ אִי יָשַׁב בָּהּ אַחַר שֶׁקִּדֵּשׁ הַיּוֹם, לֹא לִיסְתָּרָא כְּלָל יוֹמָא אֶלָּא לְשָׁעָה שֶׁיָּשַׁב בָּהּ בִּלְבַד, דְּהָא אַכַּתִּי לֹא הָוֵי אִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְלֹא אִתְקְצָאֵי לְכָלָּא יוֹמָא, וּלְכִי נָפַק תִּשְׁתָּרֵי [מוֹר וּקְצִיעָה הַנַּ"ל]. וְהִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב מִקֹּדֶם, אֲפִלּוּ לֹא יָשַׁב בָּהּ כְּלָל אָסוּר עַד חֹל הַמּוֹעֵד, דִּמְשׁוּם סְתִירַת אֹהֶל הוּא מְקֻצָּה. וְנִרְאֶה דִּכְוָתְהוּ, דִּמְשׁוּם שֶׁחָג הֶחָג לֹא מִיתְסָרָא אֶלָּא לְשָׁעָה שֶׁיָּשַׁב בָּהּ:

ב * **אָסוּר לְהִסְתַּפֵּק מֵהֶם וְכוּ'. זֶהוּ אִם תָּלָאן קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת רִאשׁוֹן, וְאִם תָּלָאן בְּיוֹם רִאשׁוֹן אוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, מֻתָּחִיל אִסּוּרוֹ מִן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָרִאשׁוֹן שֶׁאַחַר זֶה עַד סוֹף יוֹם טוֹב, אֲבָל מִן עֵת הַתְּלִיָּה עַד הָעֶרֶב לֹא מִיתְסָרָא,** [כֵּן מוּכָח לְקַמָּה]:
* **כָּל שְׁמוֹנָה. עַיֵּן בְּשוּ"ת חֲתַם סוֹפֵר** אֹרַח חַיִּים סִימָן קפ"ד **בְּאֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ אֶתְרוֹג מְיֻחָד וּתְלָאוֹ בְּהַסֻּכָּה לְנוֹי, וְאַחַר כָּךְ בְּיוֹם טוֹב בָּא אֶחָד מִן הַכְּפָר שֶׁלֹּא מְצָא אֶתְרוֹג לְקָנוֹת, וְהוֹרָה שֶׁמֻּתָּר לִטֹּל הָאֶתְרוֹג הֶתָּלוּי בַּסֻּכָּה לְנוֹי וְלָצֵאת בּוֹ, וְנִהְיֶה דְּיוֹם טוֹב אָסוּר בְּטִלְטוּל מְשׁוּם מֻקְצֶה, מִכָּל מָקוֹם בְּחֹל הַמּוֹעֵד שֶׁמֻּתָּר לְטַלְטְלוֹ הוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לָצֵאת בּוֹ,** דִּמְצוֹת לָאו לְהָנוֹת נִתְּנוּ. וְעוֹד דְּהָא דְּאָסוּר לְהָנוֹת הוּא מְשׁוּם בִּזּוּי מִצְוָה, וְכָאן לֵיכָּא בִּזּוּי, דְּמֵעִקָּרָא הָוֵי רַק נוֹי מִצְוָה וְהִשְׁתָּא מִצְוָה גּוּפָא וּמְבָרְכִים עָלָיו. וְעַיֵּן שָׁם עוֹד שֶׁהֲאֲרִיךְ בָּזֶה, **וּמְסִיק דְּמֻתָּר נַמִּי לִבְעַל הָאֶתְרוֹג לְקַח מְעוֹת מְחִיר הָאֶתְרוֹג,** עַיֵּן שָׁם טַעְמוֹ:
* **וּבְיוֹם טוֹב וְשַׁבָּת אָסוּר. וְאִם נָפְלוּ הַנּוֹיִין עַל הַשֻּׁלְחָן וְאִי אֶפְשָׁר לֶאֱכֹל, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּמְשׁוּם אֹכֶל נֶפֶשׁ בְּיוֹם טוֹב מֻתָּר לְטַלְטֵל הַמֻּקְצֶה וְלַהֲסִירָן. וְהַפְּרִי מְגַדִּים** (משז"ז סק"ד) **מַסִּיק דְּאִם אֶפְשָׁר עַל יְדֵי טִלְטוּל מִן הַצַּד לְנַעֵר הַסַּבָּלָא וְכַדּוֹמֶה, יַעֲשֶׂה, וְלֹא יְטַלְטֵל בְּיָדַיִם, עַיֵּן שָׁם. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אִם קַיְימֵי הַסְּכָךְ נוֹשְׁרִין הַרְבֵּה עַל הַשֻּׁלְחָן, אֶפְשָׁר דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל אַף בְּשַׁבָּת לַהֲסִירָן אִם נִמְאַס מְזֶה,** מִידֵי דְּהָוֵי אֲגַרְף שֶׁל רְעִי:
* **דְּמֻקְצִים הֵם. הַיְינוּ בֵּין כְּשֶׁתְּלוּיִין עַל הַכֹּתֶל וּבֵין כְּשֶׁנָּפְלוּ:**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן פסק בשו"ע הרב (סט"ז).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah